

सहस्रबाहुसदृशमक्षोभमिव सागरं । निवार्य कृतवर्माणं सात्यकिः प्रययौ ततः ।
 खड्गशक्तिधनुःकीर्णा गजाश्वरथसङ्कुलां । प्रवर्तितोयरुधिरां शतशः क्षत्रियर्षभैः ।
 प्रेक्षतां सर्वसैन्यानां मध्येन शनिपुङ्गवः । अभ्यगादाहिनीं हित्वा वृत्रहेवासुरीञ्चमूं ।
 समाश्वस्य च हार्दिक्या गृह्य चान्यन्महद्भुतः । तस्यैव तत्र बलवान् वारयन् युधि पाण्डवान् ।
 इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि जयद्रथवधपर्वणि कृतवर्म्पराजये षोडशाधिकशतोऽध्यायः ॥ ११६ ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ कम्पमानेषु सैन्येषु शैनेयेन ततस्ततः । भारद्वाजः सरव्रातैर्महद्भिः समवाकिरत् ।
 स सम्प्रहारस्तुमुलो द्रोणसात्त्वतयोरभूत् । पश्यतां सर्वसैन्यानां बलिवासवयोरिव ।
 ततो द्रोणः शिनेः पौत्त्रं चित्रैः सर्वायसैः शरैः । त्रिभिराशीविषाकारैर्लेलाटे समविध्यत ।
 तैर्लेलाटार्पितैर्वैष्णैर्युयुधानस्त्वजिह्वगैः । व्यरोचत महाराज त्रिशूल् द्रव पर्वतः ।
 ततोऽस्य बाणानपरानिन्द्राशनिसमस्वनान् । भारद्वाजोऽन्तरप्रेक्षी प्रेषयामास संयुगे ।
 तान्द्रोणचापनिर्मुक्तान् दाशार्हः पततः शरान् । दाभ्यां दाभ्यां सुपुङ्खाभ्यां चिच्छेद परमास्त्ववित् ।
 तामस्य लघुतां द्रोणः समवेक्ष्य विशाम्यते । ग्रहस्य सहसाऽविध्यत्त्रिंशता शनिपुङ्गवं ।
 पुनः पञ्चाशतेषूणां शितेन च समार्पयत् । लघुतां युयुधानस्य लाघवेन विशेषयन् ।
 समुत्पतन्ति बल्मीकात् यथाक्रुद्धा महोरगाः । तथा द्रोणरथाद्राजन् आपतन्ति तनुच्छिदः ।
 तथैव युयुधानेन सृष्टाः शतसहस्रशः । अवाकिरन् द्रोणरथं शरा रुधिरभोजनाः ।
 लाघवात् द्विजमुख्यस्य सात्त्वतस्य च मारिष । विशेषं नाध्यगच्छाम समावास्तां नरर्षभौ ।
 सात्यकिस्तु ततो द्रोणं नवभिर्नतपर्वभिः । आजघान मृगं क्रुद्धो ध्वजश्च निशितैः शरैः ।
 सारथिञ्च शतेनैव भारद्वाजस्य पश्यतः । लाघवं युयुधानस्य दृष्ट्वा द्रोणे महारथः ।
 सप्रत्या सारथिं विद्धा तुरगांश्च त्रिभिस्त्रिभिः । ध्वजमेकेन चिच्छेद माधवस्य रथे स्थितं ।
 अथापरेण भस्मेन हेमपुङ्गेन पत्रिणा । धनुश्चिच्छेद समरे माधवस्य महात्मनः ।
 सात्यकिस्तु ततः क्रुद्धो धनुस्त्वक्ता महारथः । गदां जग्राह महतीं भारद्वाजाय चाक्षिपत् ।
 तामापतन्तीं सहसा पट्टवद्भ्रामयस्मयीं । न्यवारयच्छरैर्द्रोणे बद्धभिर्बद्धरूपिभिः ।
 अथान्यद्भुनुरादाय सात्यकिः सत्यविक्रमः । विव्याध बद्धभिर्बद्धैर्भारद्वाजं शिलाशितैः ।
 स विद्धा समरे द्रोणं सिंहनादममुञ्चत । तं वै न ममृषे द्रोणः सर्वशस्त्रभृताम्बरः ।
 ततः शक्तिं गृहीत्वा तु रुक्मदण्डामयस्मयीं । तरसा प्रषयामास माधवस्य रथम्प्रति ।
 अनासाद्य तु शैनेयं सा शक्तिः कालसन्निभा । भित्त्वा रथं जगामोया धरणीं दारुणस्वना ।
 ततो द्रोणं शिनेः पौत्त्रो राजन् विव्याध पत्रिणा । दक्षिणं भुजमासाद्य षोडशन् भरतर्षभ ।
 द्रोणोऽपि समरे राजन्माधवस्य महद्भुतः । अर्द्धचन्द्रेण चिच्छेद रथशक्त्या च सारथिं ।
 मुमोह सारथिस्तस्य रथशक्त्या समाहतः । स रथोपस्थमासाद्य मुहूर्त्तं संनिषीदत ।
 चकार सात्यकीराजन् सूतकर्मातिमानुषं । अयेधयच्च यद्द्रोणं रश्मीन् जग्राह च स्वयं ।

४६४

४६५

४६६

४६७

४६८

४६९